

< משפחת אופיה, אלון הגליל >

החליפה לא נועדה למנוע עקיצות? צביקה: "כנראה שלא סיפרו את זה לדבורים"

את כל האופרציה הזו לכד והילדים עזרו. אבל לפני שנתיים אדוה נועם הביעו רצון להצטרף ולקחת את העסק קדימה וחוינו משבר לא פשוט".

■ **זה נשמע דבר טוב, למה משבר?** צביקה: "באים שני ילדים שצריכים לקבל משכורת ופתאום ממשכורת אחת אתה קופץ ל-3. זה משכורת של משפחה שצריך לפרנס ויש אחריות וכל מה שחשבנו עליו זה איך יהיה מספיק כסף למשכורות בסוף החודש, אבל עברנו את זה והיום אנחנו עם הפנים קדימה ועם שינוי מאוד גדול כי יש אפשרויות חדשות". אדוה: "אני מגיל אפס כל עונת בציר היינו בכרם וההווייה שלנו תמיד הייתה בחקלאות לפי עונות השנה. תמיד זה היה 'אדוה צריך למלא צנצנות דבש, אדוה מחר בוצרים' ואני תמיד הייתי מתבאסת ולא רוצה. בניגוד אליהם זה לא הייתה האהבה שלי. הם גדלו במושב שכולם התעסקו בחקלאות אבל אלון הגליל לא מושב וכל החברות שלי לא נולדו למשפחות חק לאיות. אבא שלהן עבד במשרד והן בחופש ראו טלוויזיה כשאני הייתי צריכה ללכת לעבודה. בתור ילדה הייתי מתפללת שאבא שלי יעבוד במשך רה. בתוך תוכי הייתי גאה, אבל ביום-יום ללכת לעבוד בכוורת וכשדבר-רה נתקעת לך בצוואר - פחות אהבתי".

■ **מתי קרה השינוי?** אדוה: "אחרי הצבא הייתי באיזה קורס שביקשו מכולם להעביר הרצאה בנושא שהם טובים בו. חיכיתי 4 חודשים עד שתיגמר התוכנית ולא אצטרך לדבר אבל לא ויתרו לי. אז ניסיתי לחזור לשורשים ולהבין במה אני מיוחדת והחלטתי להרצות בנושא דבורים וישבתי עם אבא וסבא וחקרתי ואז העברתי הרצאה ל 50 חברה שהיו איתי והייתי בשוק מרמת העניין שלהם. לא האמנתי שזה כל כך מעניין מישהו ושם נפל לי האסימון שאני לא יודעת מספיק על העולם שאני באה מתוכו ואני רוקא רוצה. אז גם התחלתי לעבוד על סרט דוקומנטרי על הדבורים והמשפחה ו-10 שנים אני עם מצלמה ומצלמת את העולם הזה".

■ **מה את מצלמת?** אדוה: "זה התחיל מזה שרציתי להבין מה אבא שלי עושה בדבורים. מה זו העבודה הזו ולמה הוא כל כך שמח לקום בבוקר. הבנתי שיש משהו מאוד מדיטיביבי בעבודה הזו. לקום לפנות בוקר ולהיות בזמזום מטורף אבל בשקט. לחיות את

עונות השנה אבל ממש כי בכל עונה קורה משהו אחר".

■ **מה זה אומר לחיות את עונות השנה?** אדוה: "הציפייה בבית הזה לגשם היא לא נורמלית. אם יירד גשם או לא יירד גשם זו השאלה, כמו לחיות או למות. לפני החורף יש פה מתת, ציפייה גדולה שיהיה חורף טוב שיניב פריחה טובה שהדבורים יהיה להם מלא צוף והן יגיעו חזקת לאביב. אבל יותר מדי גשם זה גם לא טוב והכל זה איוון מאוד עדין ואתה חייב את הטבע במינון הנכון לצרכים שלך". צביקה: "איך אף פעם בול אבל אתה צריך להיות מוכן להתאים את מה שאתה עושה למה שקיים". אדוה: "כשאני שומעת על חברים שמתבאסים מיום גשום זה מכעיס אותי. מה אתם כאלה אגואיסטים, תחשבו על הדבורים, תחשבו על הטבע".

■ **הרגשת אחריות להצטרף לעסק המשפחתי?** אדוה: "כשהתחלתי לצלם לם הבנתי שזה לא רק אבא אלא זה התחיל מסבא. והעסקי אותי מאוד זה שאבא שלי בחר להמשיך מה שסבא שלי עשה וגם דוד שלי. והרגשתי אחריות מאוד גדולה. אני לא רבואית אלא עובדת סוציאלית במקצוע, אבל הרגשתי שאני מתעדת עולם הולך ונעלם ומתוך השיחות עם אבא הבנתי שיש תופעה שהדבורים הולכות ונעלמות וגם הדור הולך ונעלם. דוד שמסמל את ארץ ישראל, אנשי עשייה שלא מחפשים את המושלם אלא פשוט עושים מה שצריך. הבנתי פתאום ששטחי המרעה מצטמצמים ויש כל הזמן מרדף איפה שמים את הכוורת ואני מתעדת משהו שעוד

■ **בצילום:** צביקה (62), הדס (62), אדוה (34), רון (34), נועם (31) שירן (31), דרור (26), עמית (4), ליה (שנה).

■ **מחויף לתמונה:** ניצן (בן 23)

■ **הבית?** צביקה: "זה בית סוכנות ישן שקנינו בשנות השמונים ועלה בין 60 למאה אלף שקל, אני כבר לא זוכה. זה היה 75 מטר ר-3 חדרי שינה עד שהרחבנו אותו. היום קשה למצוא פה משקים למכירה אבל אם כבר מוצאים בתים כאלה עם מגרש הם נמכרים ב 4.5 מיליון שקל". הדס: זה בעייתי. לא התכוונו לגור במקום כזה יקר. אם הילדים רוצים לגור פה עכשיו זה בלתי אפשרי. זה מטורף המחירים האלה". אדוה: "אני ורון גרים בנחלה של ההורים בקרוואן ונועם ושירן שוכרים בית פה ביישוב".

■ **מה זה אלון הגליל?** צביקה: "אלון הגליל קם ב-1980 זה יישוב קהילתי ויש פה היום כ-300 משפחות. אנחנו הגענו לכאן ב-1984 כי רצינו להיות חקלאים. אני מחוגלה במקור והדס מכפר יהושע וחיפשנו להקים משק חדש. הייתה אופציה להישאר במשק של ההורים אבל לא רציתי את זה. לאבא שלי הייתה רפת והייתה מכוורת אבל אני רציתי משהו משלי ולא להיות על יד ההורים". אדוה: "הוא הבן הבכור מבין ארבעה והיה ברור שהוא יהיה הבן הממשיך אבל הוא לא רצה".

■ **למה?** צביקה: "אמממ...אני לא אוהב לעשות מה שאומרים לי. מאת גר אותי לעשות דברים חדשים ולעשות לבד ביריים. בתור ילד עבדתי במשק של ההורים. הייתי שותף פעיל. חלבתי פרות לבד כבר כשהייתי בן 9 וכעסתי שנותנים לי לחלוב לבד אבל לא נתנו לי לנסוע לבד על הטרקטור למחלבה. בתור ילד גם עבדתי בכוורת של אבא שלי ולמדתי את העבודה. גדלתי לתוך זה".

■ **איך סבא הגיע לדבורים?** אדוה: "לסבא היה רפת והרבה פרדסים באזור עמק חפר והוא הגיע לכוורת די במקרה. הוא מצא נחיל של דבורים על אחד העצים ופנה לדבר ראי שהיה במושב כדי לדעת מה לעשות איתן אבל הוא ענה לו 'לך לא מתאים לגרל דבורים, אתה לא מספיק דייקן'. זה הטריף אותו שאומרים לו שהוא לא יכול והוא התחיל לכה. הכניס את הנחיל לארגז ונכנס לתחום הזה".

■ **אי כילד נדבקת באהבה לדבורים?** צביקה: "היה לי ברור שזה מה שאני רוצה. אחרי שהתחננו עשינו טיול גדול במזרח וחוינו משהו חדש אבל עוד כשהייתי בחו"ל אמרתי לאבא 'תכין לי מאה נחילים' שזה התחלה של כוורת. זה ענף טבע אמיתי ובמשך השנים עם כל הקשיים כל שנה אתה מבין שכמה שיש לך ניסיון אתה לא יודע כלום. כל שנה זה מתנהג אחרת. מזג האוויר שונה ואתה צריך להיות עם חושים חדים כדי להבין מה קורה מסביב ולהבין את הטבע. אנחנו, שהרבש שלנו הוא רבש אמיתי, בלי הטבע אנחנו כלום. זו התמודדות אמיתית כל הזמן וזה מעניין. לא מלקקים דבש".

■ **יש לכם עוד ענפים?** צביקה: "תמיד ידעתי שלא כדאי לשים את כל הביצים בסל אחד. יש לנו את המכוורת עם 800 כוורת, כרם של 40 דונם, יקב של 10 אלף בקבוקים בשנה עם מרכז מבקרים ואנחנו מוכרים רק במקום ללקוחות פרטיים. ולי יש גם שריטה ובמשך שנים אני גם מעבד פלחה. אני אוהב לשבת על הטרקטור מדי פעם ולנסוע בשדה הפתוח. לא מרוויחים מזה המון אבל פר יום עבודה זו הכנסה יפה". הדס: "אני עושה מה שצריך. כל מה שהם לא רוצים לעשות וגם אחראית אתר האינטרנט". אדוה: "אני לא עובדת בשטח אבל אני מספרת את הסיפור שלנו וזו החקלאות שלי וההמשכיות שלי לדבר הזה שנקרא חקלאות. אני מבינה שמישהו צריך למכור את התוצרת". צביקה: "עד לפני שנתיים ניהלתי

אנחנו על הספה
אסי חיים

25.71x30.3	2/2	עמוד 5	ידיעות אחרונות - ממון מגזין חג	18/09/2020	74525520-0
תירות זמן גליל מערבי - עמות - 20505					

צילום: אסי חיים

2,000
טונות דבש יימכרו בחגי תשרי

5,000
טונות דבש צורכים הישראלים בשנה

250
גרם דבש לאדם ואכל במוצע בחודש תשרי

510
דבוראים פעילים בישראל

120,000
כוורות מפוזרות ברחבי הארץ

80,000
מתוכן משמשות להאבקה

זה קטן ויש 70-80 מגדלים והאפשרות להיכנס לענף היא לקנות ממישהו. כי אין נקודות מרעה. זה כמו רישיון. אדוה: "רוב המגדלים לא משווקים תחת מותג שלהם אלא מוכרים למשווקים גדולים. אנחנו גם מוכרים ככה דבש אבל בשנה האחרונה אנחנו בתהליך של מיתוג של המכוורת שלנו ומתכוונים למכור תחת המותג שלנו 'משק אופיר'. צביקה: "גם החקלאים הבאדרים הבינו סוף סוף שססף עושים מלמכור, לא מלמכור למישהו". הרס: "כשהילדים נכנסו הם הביאו את היוזמה הזו וזה יהיה מיתוג גם ליין וגם לדבש".

■ אז יש כבר לוגו משלכם? אדוה: "אנחנו כבר שנה בתהליך ולקראת הסוף. זה מתיש". דרור: "כשיש הרבה דעות זה קשה לקבל החלטות. הפונט, הסמל, איך זה ייראה". אדוה: "זה מאוד מחובר לרגש. זה עסק משפחתי שהבוסים שלך הם גם ההורים שלך. אנחנו אוכלים פה ארוחת שישי והכל מעורבב. נורא קשה לעצור ולא לדבר על העסק".

■ יש ישיבות משפחתיות? אדוה: "כל יום ראשון ב-9 בבוקר יש לנו ישיבה. אנחנו אוכלים ארוחת בוקר יחד ומדברים על מה שצריך לעשות". נועם: "אנחנו מתחילים ב-5 בבוקר ועד שליה נולדה אחרי כמה שעות בכוורת הייתי מגיע לפה כל יום עם אבא לאכול ארוחת בוקר וצהריים, אבל עכשיו אני חותך הביתה".

■ נועם, איך אתה הגעת לזה? "ידעתי תמיד שזה תחום שמעניין אותי וזה גם רצון שהמשק ימשיך לעבוד ולא ייעצר אחרי שאבא לא יוכל להמשיך. ואני רוצה למנף את זה כמה שאפשר. אני עושה הכל יחד עם אבא ואין חלוקת תפקידים ברורה". דרור: "כולנו קצת בעסק. אני גרה בתל-אביב אבל בקיץ חוזרת הביתה כדי לעזור בבציר".

■ מינוס? צביקה: "הרבה שנים היינו על מינוס אבל אנחנו במצב יותר ואני מקווה שלא נחזור לזה". אדוה: "אנחנו לא במינוס".

■ חופשה אחרונה? צביקה: "כולנו היינו בניו-זילנד, אבל בנפרד". אדוה: "אנחנו היינו חודש וחצי. היא מהממת. הגענו לשם מהסיפורים של אבא ואמא שהיו ב-1983". צביקה: "בגיל 60 נסענו לארגנטינה וצ'ילה לחודש. זה היה טיול של החיים".

מעט לא יהיה ואם זה לא יהיה מה זה אומר עליי ועל הזהות שלי אני גם רוצה להעביר לילדים שלי את הערכים של עבודת האדמה. בלי הדבורים אין אנחנו, הדבורה היא המאביק מספר אחד בטבע ואנחנו חייבים את הדבורים".

■ למה זה ענף כל כך קשה? צביקה: "זה כל הזמן מלחמה נגד מוזיקים שפוגעים בדבורים והיו לי עכשיו שבועיים אינטנסיביים שהרגשתי שממש הצלתי את הכוורת שלי. והצלחתי. חוץ מזה זה ענף קשה פיזית. כשיש דבש זה ככה. זה יכול להיות 40 קילו וצריך להעביר כוורת ולהעמיס על משאית. ויש כמובן את החליפה שאתה נכנס לתוכה בקיץ ומת מחום ומיד נהיה רטוב כולך. על העקיצות אני כבר לא מדבר כי זה טריוויאלי".

■ החליפה לא נועדה למנוע עקיצות? צביקה: "כנראה שלא סיפרו את זה לדבורים".

■ אבל לפחות יש דבש מתוק בסוף היום? צביקה: "כוורת זה לא רק דבש. זה רק חלק ממה שאנחנו עושים. אנחנו מתחילים את העור נה בסוף ינואר ומעבירים את הכוורת שלנו לשרות של שקדים כדי שיאביקו את העצים ויביאו לפריחה ולייבול של שקדים. זה אפיק נוסף של הכנסה חוץ מדבש. חלק מההכנסה שלנו זה שירותי האבקה. בארה"ב כוורת בשקדים מקבלת בין 200 ל-300 דולר. בארץ זה 150 שקל לכוורת ואנחנו מסתפקים במה שיש. אחרי השקדים חלק מהכוורות הולכים לאוורים של פרחי בר כדי לאסוף צוף וחלק הולך להאבקה באבוקדו. המכוורת זה כל הזמן. את הדבש אנחנו רודים ביוני, באוגוסט ובסוף נובמבר".

■ איזה דבש יש לכם? צביקה: "יש לנו 9 סוגים. 5 זנים שאנחנו מניחים שמקור הצוף הוא רק מהם - הדרים, שיוף, תלתן, חרוב ואבוקדו. ועוד 4 של פרחי בר ממקומות שונים שבהם הכוורת עומדות. הטעם שונה לחלוטין. וכל אחד יש לו את הדבש שלו". אדוה: "אני הכי בנא-לית, אני אוהבת את הדרים והתלתן. אבא אוהב את השיוף".

■ דבוראים מכירים אחד השני? צביקה: "זה ענף מאוד ברנאי כי